

UPRAVLJANJE DRŽAVE - osrednji problem današnjega časa

A. UPRAVLJANJE DRŽAVE – kot naj bi bilo

I. IZHODIŠČE: upravljanje države je ključni dejavnik njene uspešnosti

II. KLJUČNI ELEMENTI UPRAVLJANJA DRŽAVE

1. POSLANSTVO DRŽAVE

- zadovoljevati interese večine

2. PRAVILA DELOVANJA

- vrednote: poštenost, **solidarnost**,....
- pravni red, prilagojen poslanstvu

3. VODENJE DRŽAVE – vlada

a) področja delovanja

- priprava in skrb za uresničevanje razvojne strategije države; osrednji cilj: konkurenčnost
- učinkovito delovanje vseh podsistemov države

b) dejavniki učinkovitosti vlade

- strokovna usposobljenost
- zavezanost etičnemu ravnanju
- učinkovit nadzor delovanja vlade
  - strokovna usposobljenost
  - zavezanost etičnemu ravnanju
  - neodvisnost od vlade

B. NEOLIBERALNI KONCEPT DRŽAVE

I. IZHODIŠČE: prednostna skrb države je pravni red; ostalo prepustiti trgu

II. KLJUČNI ELEMENTI UPRAVLJANJA DRŽAVE

1. POSLANSTVO DRŽAVE

- interese večine zadovoljevati posredno preko interesov kapitala

2. PRAVILA DELOVANJA

- vrednote: poštenost, **osebno bogatenje**,....
- pravni red, prilagojen poslanstvu

3. VODENJE DRŽAVE – vlada

a) področja delovanja

- prednost: učinkovito delovanje pravne države
- ostalo: vse, kar podpira učinkovitost trga

b) dejavniki učinkovitosti vlade

- formalizirani s parlamentarno ureditvijo
- po vsebini prilagojeni potrebam uresničevanja poslanstva države

VZROK KRIZE – nezadostno tržno povpraševanje

1. SISTEMSKI RAZLOGI za nezadostno povpraševanja

a) vse večji delež kapitala v delitvi BDP-ja (neoliberalizem)

- prednostna usmeritev kapitala: krepiti družbeno moč in ne trošiti
- trošiti (investirati), ko to obeta dobiček

b) nekonkurenčnost gospodarstva

- **vzrok:** neučinkovito (neoliberalno) upravljanje države
- **posledica:** več se troši blaga bolj konkurenčnih držav

c) globalizacija - otrok neoliberalizma

- **rastoča konkurenčnost** držav v razvoju: sodobna tehnologija+nizki stroški dela
- **slabšanje kupne moči** prebivalstva razvitega sveta

2. PREKOMERNO KREDITIRANJE - premoščanje nezadostnega povpraševanja

a) kreditiranje oseb, ki svojih dolgov **ne bodo sposobne poplačati**

b) obsežno **kreditiranje države** - potencialno zanesljiv dolžnik

c) **ena posledic:** izjemna družbena moč bank

3. KDAJ NASTOPI KRIZA IN KAKO JO ZDRAVITI

a) Kriza nastopi, ko prekomerno kreditiranje resno ogrozi likvidnost bank. To povzroči bančno krizo in posledično močan padec povpraševanja - splošno krizo.

b) Kako zdraviti krizo:

- pospešeno opuščati neoliberalni koncept upravljanja države
- sanirati (prehodno poddržaviti) velike banke in izboljšati regulacijo bank
- preprečiti propad velikih, dolgoročno sicer uspešnih poslovnih sistemov
- spodbujati povpraševanje (in ne varčevanje)